

המאבק להגנת הדאחיה הוא רק ההתחלה: היעד הסופי של איראן

17.06.2026 | ד"ר יוסי מנשרוף

written by
איראן מנסה בימים אלה לכפות על ישראל משוואת הרתעה חדשה, שתצמצם את חופש הפעולה הישראלי ותשקם את מעמדה האזורי שנפגע קשות בשנים האחרונות.

על פי משוואה זו, כל פעולה ישראלית משמעותית נגד חיזבאללה בלבנון, ובפרט בדאחיה בבירות, תגרור תגובה איראנית ישירה נגד ישראל. במקביל, טהרן מבקשת להרחיב את המשוואה גם לסוגיית הנוכחות הצבאית הישראלית בדרום לבנון, תוך איום בהסלמה אם ישראל תמשיך את פעילותה הקרקעית ולא תיסוג מהשטח.

מסרים אלה עלו באופן ברור בדברי שר החוץ האיראני, עבאס עראקצ'י, בפני שגרירים זרים בטהרן, וכן בהצהרת מפקדת ח'אתם אלאנביאא. בהצהרותיהם ביום שלישי (16 ביוני) בקשו שני הגורמים ביקשו להעביר מסר אחיד: איראן רואה עצמה בעלת זכות וטו על היקף הפעולה הישראלית בלבנון, והיא מצפה מישראל להתאים את צעדיה לקווים האדומים שהיא משרטטת.

מנקודת מבטה של טהרן, הצלחתה לכפות משוואה כזו חיונית לשיקום ההרתעה האיראנית. מאז מתקפת 7 באוקטובר ספגו איראן ושלוחיה שורת מכות קשות. חיזבאללה איבד בכירים, תשתיות ואמצעי לחימה, ומצבו הקשה משתקף ביתר שאת בהיחלצות האיראנית להגנתו מפני ישראל; החות'ים נפגעו, גם אם באורח מוגבל; חמאס נפגע באופן חסר תקדים, ומעמד איראן כמי שמובילה את "ציר ההתנגדות" נסדק. בנסיבות אלה, המשטר האיראני מבקש להוכיח כי למרות הפגיעות שספג, הוא עדיין מסוגל להכתיב כללי משחק לישראל ולכפות עליה מגבלות.

אלא שהיסטוריית היחסים בין ישראל לאיראן מלמדת שהתקפלות מול איומים איראניים אינה מביאה לרגיעה, אלא דווקא מעודדת את המשטר להחריף את דרישותיו. הרפובליקה האסלאמית פועלת לאורך השנים מתוך תפיסה שלפיה נחישות מול יריב מניבה הישגים, בעוד שוויתורים נתפסים כחולשה שניתן לנצל. כשאיראן מזהה שהפעלת לחץ מובילה לנסיגה מצד יריביה, היא נוטה להגביר את הלחץ ולהרחיב את דרישותיה.

לפיכך, הסוגיה שעל הפרק אינה רק דרום לבנון או הדאחיה בבירות. מדובר במאבק רחב יותר על עיצוב כללי המשחק באזור. אם ישראל תקבל את העקרון שלפיו איראן רשאית לקבוע אילו מטרות מותר לה לתקוף ובאילו תנאים מותר לה להפעיל כוח, היא תמצא עצמה בעתיד מול שורה ארוכה של קווים אדומים נוספים. היום מדובר בדאחיה ובדרום לבנון, אך חשוב לזכור שאיראן אינה רואה במאבק מול ישראל עימות נקודתי או מוגבל. בכירים איראניים רבים הצהירו שיעדם האסטרטגי הוא חיסולה של ישראל.

לפיכך, התייצבות מחודשת של חיזבאללה על גבול הצפון ושיקום ציר ההתנגדות אינם מהווים בעיני טהרן יעד בפני עצמו, אלא שלב נוסף בבניין הכוח האזורי. מצב כזה עלול להציב את איראן ואת שלוחיה בעמדת זינוק נוחה יותר לקידום חזונם נגד ישראל, כאשר יגיעו למסקנה שהתנאים האזוריים והצבאיים בשלו לכך.

ישראל נאבקת אפוא מול ניסיון איראני לעצב מחדש את מאזן ההרתעה האזורי. מטרתה של טהרן היא להפוך כל פעולה ישראלית משמעותית להחלטה הכרוכה במחיר ישיר מצד איראן, ובכך לצמצם בהדרגה את מרחב הפעולה הישראלי.

עמידה נחושה כאינטרס אסטרטגי

הצלחתה במהלך כזה תעניק לה הישג אסטרטגי חשוב גם ללא עימות צבאי רחב. לכן, לצד המשך הפעלת הלחץ הצבאי על חיזבאללה, ישראל חייבת לפעול מול ממשל טראמפ כדי להבהיר כי קבלת המשוואות האיראניות מנוגדת לאינטרסים האמריקאים כיוון שתחזק את איראן ותקדם אותה לקראת התנעה מחודשת של חזון השמדת ישראל. גם הצעת טראמפ להשאיר את הטיפול בחיזבאללה למשטר א-שרע הסורי מסוכנת משום שתחליף את האיום הנוכחי באיום ג'האדי-סוני בגיבוי מעצמתי-טורקי.

דווקא משום כך, עמידה ישראלית נחושה מול האיומים האיראניים היא אינטרס אסטרטגי מהמעלה הראשונה. אין פירושה בהכרח הסלמה בלתי מבוקרת, אלא דחיית הניסיון האיראני לכפות משוואות חדשות באמצעות איומים.

במזה"ת, ובוודאי מול המשטר בטהרן, ויתור על חופש הפעולה מתוך חשש מהסלמה אינו נתפס כאקט של אחריות, אלא כהזמנה ללחץ נוסף. ההיסטוריה מלמדת שככל שאיראן מזהה נחישות מולה, כך גובר הסיכוי לרסן את שאיפותיה. וככל שהיא מזהה היסוס, כך גובר תיאבונה להרחיב את גבולות הכוח וההשפעה שלה.

פורסם בישראל היום, בתאריך 17 ביוני 2026.

*הדעות המובעות בפרסומי מכון משגב הן על דעת המחברים בלבד.